

На основу члана 5. став 3. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 73/19) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ О УСЛОВИМА И КРИТЕРИЈУМИМА УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ КОЈА СЕ ДОДЕЉУЈЕ У ОБЛИКУ ГАРАНЦИЈЕ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом уредбом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи која се додељује у облику гаранције.

Члан 2.

Одредбе ове уредбе примењују се на државну помоћ која се додељује у облику гаранције учесницима на тржишту у свим секторима за намене прописане законом којим се уређује контрола државне помоћи.

Изрази употребљени у овој уредби имају значење одређено законом и подзаконским актима којима се уређује контрола државне помоћи.

Износи исказани у еврима у овој уредби представљају износ у номиналној вредности или динарској противвредности, по средњем званичном курсу Народне банке Србије.

Члан 3.

Гаранција коју надлежни орган Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима даје учеснику на тржишту по условима повољнијим од тржишних представља инструмент доделе државне помоћи, односно државну помоћ у облику гаранције.

Давање гаранције по условима повољнијим од тржишних подразумева да ризик везан за гаранцију сноси давалац одрицањем од премије коју би у тржишним условима корисник морао да плати или пристаје на друге услове на које типични учесник на тржишту приликом давања гаранције не би пристао.

Државна помоћ у облику гаранције сматра се додељеном у тренутку издавања гаранције, а не у тренутку њене доспелости за плаћање, односно њеног плаћања, као и без обзира да ли се плаћање изврши или неизврши.

Члан 4.

Државна помоћ у облику гаранције усклађена је са правилима о додели државне помоћи ако поред услова и критеријума из ове уредбе испуњава и услове и критеријуме у складу са прописима којима се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи, а у зависности од намене за коју се додељује државна помоћ у облику гаранције.

II. КРИТЕРИЈУМ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ КОЈА СЕ ДОДЕЉУЈЕ У ОБЛИКУ ГАРАНЦИЈЕ

Члан 5.

Државна помоћ садржана у гаранцији испуњава критеријум усклађености ако је израчуната на начин да представља разлику између тржишне премије и стварне премије која се плаћа за гаранцију и изражава се у бруто новчаној противвредности бесповратног средства.

Државна помоћ за учеснике на тржишту у тешкоћама испуњава критеријум усклађености ако је једнака износу кредита или друге финансијске обавезе која је покривена гаранцијом и може се доделити у складу са прописом којим се ближе уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за санацију и реструктурирање учесника на тржишту у тешкоћама.

Учесник на тржишту који је у тешкоћама а разврстава се у мала и средња правна лица (у даљем тексту: МСП) и који постоји краће од три године, не сматра се учесником на тржишту у тешкоћама.

Укупан износ државне помоћи представља збир годишњих износа дисконтованих на вредност у тренутку доделе државне помоћи коришћењем дисконтне стопе која важи у тренутку доделе.

III. УСЛОВИ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ КОЈА СЕ ДОДЕЉУЈЕ У ОБЛИКУ ГАРАНЦИЈЕ

Члан 6.

Услови усклађености државне помоћи која се додељује у облику гаранције су:

- 1) корисник гаранције није учесник на тржишту у тешкоћама;
- 2) гаранција је повезана са посебном финансијском трансакцијом која је ограничена на максимални фиксни износ и одређени временски период;
- 3) гаранција покрива до 80% вредности неизмиреног кредита или друге финансијске обавезе;
- 4) утврђена је тржишна премија гаранције на основу специфичних карактеристика конкретне гаранције и кредита или друге финансијске обавезе.

Изузетно од става 1. тачка 3) овог члана, гаранција може да покрива више од 80% а највише до 100% вредности неизмиреног кредита или друге финансијске обавезе, ако давалац државне помоћи образложи оправданост или ако се гаранција даје за:

- 1) покривање дужничке хартије од вредности, или
- 2) финансирање учесника на тржишту чија је искључива делатност обављање поверене услуге од општег економског интереса и ако ту гаранцију даје исти орган који поверава ту услугу.

Члан 7.

Тржишна премија гаранције једнака је тржишној премији гаранције на финансијском тржишту.

Ако није могуће утврдити тржишну премију гаранције на финансијском тржишту, државна помоћ се израчунава као разлика између тржишне каматне стопе коју би учесник на тржишту платио за кредит без гаранције и каматне стопе коју стварно плаћа на кредит који је покривен гаранцијом, узимајући у обзир и премију која се плаћа на гаранцију.

Приликом утврђивања тржишне премије гаранције, узимају се у обзир карактеристике гаранције и основног кредита (износ и трајање трансакције) и кредитни

рејтинг зајмопримца који одређује међународно призната агенција за кредитни рејтинг или банка зајмодавац која одобрава кредит (у зависности од инструмента обезбеђења зајмопримца и вероватноће неизмирења обавеза зајмопримца узимајући у обзир његов финансијски положај и сектор делатности и друге елементе који утичу на процену вероватноће наплате кредита).

Тржишна премија гаранције може да се утврди и поређењем стварне премије коју за гаранцију плаћа одређени учесник на тржишту са тржишном премијом коју на финансијском тржишту плаћају други учесници на тржишту сличног кредитног рејтинга.

У случају да тржишна каматна стопа не постоји, уместо ње се користи основна референтна стопа увећана за одговарајућу маржу у зависности од нивоа ризика делатности, кредитног рејтинга и средстава обезбеђења корисника, у складу са прописима о контроли државне помоћи.

Тржишна премија гаранције не може бити утврђена по јединственој стопи за све учеснике на тржишту у одређеном сектору индустрије.

IV. УСЛОВИ УСКЛАЂЕНОСТИ ИНДИВИДУАЛНЕ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ У ОБЛИКУ ГАРАНЦИЈЕ

Члан 8.

Индивидуална државна помоћ у облику гаранције је помоћ садржана у гаранцији која се даје учеснику на тржишту на основу акта који није шема државне гаранције.

Индивидуална државна помоћ у облику гаранције у корист МСП испуњава услов усклађености ако је у износу који представља разлику између премије сигурне луке и стварне премије која се плаћа за конкретну гаранцију.

Премија сигурне луке из става 2. овог члана је минимална годишња премија која зависи од кредитног рејтинга зајмопримца и представља тржишну премију гаранције а приказана је у Табели.

Табела

Кредитни рејтинг	Standard&Poor's	Fitch	Moody's	Годишња премија сигурне луке
Највиши рејтинг	AAA	AAA	Aaa	0,4%
Врло висока способност плаћања	AA+	AA+	Aa1	0,4%
	AA	AA	Aa2	
	AA-	AA-	Aa3	
Висока способност плаћања	A+	A+	A1	0,55%
	A	A	A2	
	A-	A-	A3	
Довољна способност плаћања	BBB+	BBB+	Baa1	0,8%
	BBB	BBB	Baa2	
	BBB-	BBB-	Baa3	
	BB+	BB+	Ba1	2%
	BB	BB	Ba2	

Способност плаћања осетљива на неповољне околности	BB-	BB-	Ba3	3,8%
Способност плаћања зависна од континуираних повољних околности	B+	B+	B1	6,3%
	B	B	B2	
	B-	B-	B3	
Способност плаћања ће вероватно бити умањена у неповољним околностима	CCC+	CCC+	Caа1	Не постоји
	CCC	CCC	Caа2	
	CCC-	CCC-	Caа3	
	CC	CC		
		C		
У стечају или близу стечаја	SD	DDD	Ca	Не постоји
	D	DD	C	
		D		

Члан 9.

Премија сигурне луке из члана 8. ове уредбе примењује се на стварни износ гаранције на почетку сваке године и представља минимални износ премије коју плаћа МСП чији је кредитни рејтинг најмање једнак рејтингу из Табеле из члана 8. ове уредбе.

Ако се гаранција издаје на период дужи од годину дана, годишњи износи се дисконтују на основу важеће дисконтне стопе.

V. УСЛОВИ УСКЛАЂЕНОСТИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ У ОБЛИКУ ГАРАНЦИЈЕ КОЈА СЕ ДОДЕЉУЈЕ НА ОСНОВУ ШЕМЕ

Члан 10.

Државна помоћ у облику гаранције која се додељује на основу шеме испуњава услов усклађености ако се тржишна премија утврђује посебно за сваког корисника на основу реалне процене сваке појединачне гаранције (на основу кредитног рејтинга зајмопримца, инструмената обезбеђења, трајања гаранције и др.) и покрива уобичајене ризике повезане са издавањем гаранције, административне трошкове шеме и годишњу накнаду за адекватност капитала, иако је тај капитал делимично прикупљен или уопште није прикупљен.

Административни трошкови из става 1. овог члана најмање укључују почетну процену ризика, трошкове праћења ризика и трошкове управљања ризиком повезане са доделом и администрацијом гаранције.

Капитал из става 1. овог члана одговара износу од 8% неизмирене гаранције, а ако се гаранција даје учеснику на тржишту чији је рејтинг једнак рејтингу A+/A-(A1/A3), износ капитала може да се умањи на 4% неизмирене гаранције, док учеснику на тржишту

чији кредитни рејтинг одговара рејтингу AAA/AA-(Aaa/Aa3), износ капитала може да се умањи на 2% неизмирене гаранције.

Накнада за адекватност капитала која чини део тржишне премије гаранције састоји се од премије за ризик која може да се увећа за каматну стопу без ризика и износи најмање 400 базних поена.

Каматна стопа без ризика се плаћа у случају када шема гаранције садржи новчани допринос даваоца, односно када је основни капитал ефективно обезбеђен од даваоца, а давалац сноси трошкове позајмљивања капитала, док се у супротном каматна стопа без ризика не плаћа.

Алтернативно, трошак позајмљивања капитала може да се обезбеди из финансијских прихода шеме и не мора да се надокнађује кроз премију гаранције.

Принос десетогодишње државне обвезнице која представља нормалан принос на капитал је адекватна замена за каматну стопу без ризика.

Члан 11.

Државна помоћ у облику гаранције која се додељује на основу шеме испуњава услов усклађености ако је њен износ једнак разлици између:

1) премије сигурне луке из члана 8. ове уредбе која се одређује за сваког корисника посебно и стварне премије коју тај корисник плаћа за сваку одређену гаранцију, или

2) јединствене премије која важи за све кориснике, без обзира на њихов кредитни рејтинг и стварне премије која се плаћа, као и ако је максимални износ гаранције по учеснику на тржишту 2,5 милиона евра.

Ако се гаранција издаје на период дужи од годину дана, годишњи износи се дисконтују на основу важеће дисконтне стопе.

VI. ПРИЈАВА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ О ДРЖАВНОЈ ПОМОЋИ КОЈА СЕ ДОДЕЉУЈЕ У ОБЛИКУ ГАРАНЦИЈЕ

Члан 12.

Давалац државне помоћи у облику гаранције која се додељује на основу шеме дужан је да Комисији за контролу државне помоћи достави извештај о шеми државне гаранције најкасније до краја периода важења шеме гаранције.

Ако се услови у постојећој шеми државне помоћи промене, давалац је дужан да приликом пријаве државне помоћи Комисији за контролу државне помоћи достави и извештај из става 1. овог члана.

Извештај из става 1. овог члана садржи најмање следеће елементе:

1) број и укупну вредност издатих гаранција;
2) број и износ важећих гаранција на крају периода;
3) број и вредност неактивираних гаранција (приказују се појединачно) на годишњем нивоу;

4) годишњи приход:

(1) приход од премија;

(2) приход од наплате активираних гаранција;

(3) остале приходе (нпр. камате на депозите или улагања);

5) годишње трошкове:

(1) административне трошкове;

(2) одштете плаћене по основу активираних гаранција;
б) разлику између прихода и трошкова на годишњем нивоу (годишњи вишак или мањак);

7) укупан вишак или мањак остварен од почетка трајања шеме.

Давалац индивидуалне државне помоћи у облику гаранције дужан је да Комисији за контролу државне помоћи достави извештај који садржи најмање елементе из става 3. тач. 4)-7) овог члана.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 13.

Поступци оцењивања усклађености државне помоћи која се додељује у облику гаранције који до дана ступања на снагу ове уредбе нису окончани, окончаће се по одредбама Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13, 119/14, 23/21-др. пропис, 23/21-др. пропис, 62/21-др. пропис, 62/21-др. пропис, 62/21-др. пропис, 99/21-др. пропис, 99/21-др. пропис, 20/23-др. пропис и 43/23-др. пропис).

Ако после ступања на снагу ове уредбе решење Комисије за контролу државне помоћи донето у складу са ставом 1. овог члана буде поништено или укинато, поновни поступак спроводи се по одредбама ове уредбе.

Члан 14.

Даном ступања на снагу ове уредбе престаје да важи члан 99. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13, 119/14, 23/21-др. пропис, 23/21-др. пропис, 62/21-др. пропис, 62/21-др. пропис, 62/21-др. пропис, 99/21-др. пропис, 99/21-др. пропис, 20/23-др. пропис и 43/23-др. пропис).

Члан 15.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број: 110-5031/2023

У Београду, 8. јуна 2023. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

Ана Брнабић, с.р.